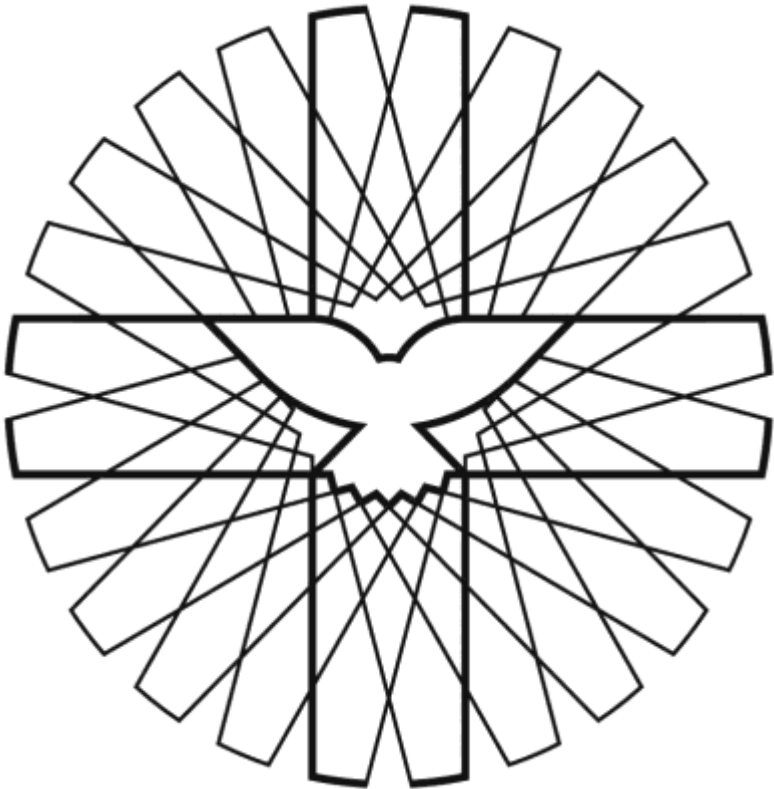

De Schakel

Kerkblad Protestantse Gemeente
Philippine - Sas van Gent - Sluiskil

Juli/Augustus 2016

jaargang 45 nr: 7

Kerkenraad

Predikant: ds. A.M. van Andel annemarievanandel@gmail.com
Blauwvoetstraat 32 8310 Brugge-Assebroek België Tel. 06-23850554
Tel. 003250355084

Scriba: Steven van Harn. steven.van.harn@pandora.be
Isabellahaven 2 4553 PD Philippine Tel. 0115-491863

Kerkgebouwen

Philippine: Koningin Emmastraat 7 Tel. 0115-491530
Sluiskil: Louisastraat 43 Tel. 0115-471683

Administratie Kerkbeheer

Joke Zegers Rentmeesterstraat 7
4541 EM Sluiskil Tel. 0115-472679
Bankrekening: NL37 ABNA 0481542620
t.n.v. Protestantse gemeente Phil/SvG/Sl. te Sluiskil

Administratie Diaconie

Ina Verpoorten, Zandstraat 237
4553 NK Philippine Tel. 0115-492040
Bankrekening: NL61 ABNA 0481517162
t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente Phil/SvG/Sl.

Kerncontacten

Coördinatie: Harry van Quekelberghe Poelstraat 16
4551 BP Sas van Gent. Tel. 0115-452346
Philippine: Dick van Nes Braakmanweg 1
4553 NH Philippine. Tel. 0115-491366
Sas van Gent: Geertje de Die Buitenweg 1
4551 AA Sas van Gent. Tel. 0115-451235
Sluiskil: Fia Neijt– de Blaey Albertpolderstraat 32
4541 BH Sluiskil. Tel. 0115-471919

De kerncontacten zijn het centrale aanspreekpunt in de kernen
o.a. voor informatie en voor vervoer.

Zij coördineren binnen het netwerk van uitvoerend vrijwilligerswerk.

Website adres; www.protestantsegemeente.nl

Redactie Schakel

Henny Wille Philippine, Arno Dieleman , Adri de Bruijne Sluiskil

Kopij inleveradres, redactieschakel@zeelandnet.nl

Erediensten

Juli

Zondag	3	Sluiskil		10.00 uur
			ds. A.M. van Andel	
Zondag	10	Philippine		10.00 uur
			ds. N. van der Linden	
Zondag	17	Philippine		10.00 uur
			ds. A.M. van Andel	
Zondag	24	Sluiskil		10.00 uur
			ds. J. de Beun	
Zondag	31	Sluiskil	Heilig Avondmaal	10.00 uur
			ds. A.M. van Andel	

Augustus

Zondag	7	Philippine		10.00 uur
			ds. A.M. van Andel	
Zondag	14	Sluiskil		10.00 uur
			ds. J. de Beun	
Zondag	21	Philippine		10.00 uur
			gemeentedienst	
Zondag	28	Sas van Gent	De Redoute	10.00 uur
			ds. A.M. van Andel	

September

Zondag	4	Sluiskil	Oecumenische tentdienst	10.00 uur
			ds. A.M. van Andel	

Levenslied

De inleiding van deze vakantie – aflevering van Levenslied had al vorm gekregen, toen het droevige bericht van het overlijden van mw. Margu rite de Steenwinkel – Jens ons bereikte. Op een later tijdstip zal uitvoeriger worden stilgestaan bij haar overlijden en bij het vele werk, dat zij voor onze gemeente heeft verricht. Vanaf deze plaats condoleren we allen, die van Margu rite houden en noemen we hun namen in onze gebeden.

We willen nu de inleiding vervolgen.

Hoewel er momenteel nog niets van is te merken, heeft het korten van de dagen een aanvang genomen. De wisseling van de seizoenen, met de bijbehorende kenmerken, is een onverbiddelijke natuurwet. Met het passeren van de langste dag is de offici le zomer een feit geworden en heeft het vakantieseizoen zijn intrede gedaan. In Levenslied ontkomen we er niet aan, bij het aanstippen van deze jaarlijks terugkerende periode, in stereotiepe bewoordingen te vervallen. Het is de tijd, waarin mensen reikhalzend uitzien naar een zorgeloze onderbreking van het vaak hectische bestaan en dichtbij of ver weg genieten van rust en ontspanning om zodoende nieuwe krachten op te doen.

Helaas kan niet iedereen zo'n onbezorgde periode tegemoet zien. We denken nu in het bijzonder aan de familie de Steenwinkel. Een rouwverwerkingsproces laat zich niet beïnvloeden, maar ook de onzekerheid over het verloop van een ziekte, de stress over het behoud van een baan, gevoelens van eenzaamheid, ze blijven knagen. En hoe is het, wanneer pijn blijvend verdragen moet worden !

Moge onze solidariteit met hen die het vakantiegevoel niet kunnen beleven, een troostende werking hebben !

Naast het verdriet van de dierbaren van mw. Margu rite de Steenwinkel, is er nog veel, dat genoemd moet worden.

Met het staande zingen van lied 961 is in de dienst van 5 juni te Sluiskil stilgestaan bij het overlijden van mw. Johanna Meeuwse – de Zwart. Zij overleed op 31 mei in Terneuzen en bereikte de leeftijd van 96 jaar. Mw. Johanna Meeuwse was de weduwe van dhr. Pieter Marinus Meeuwse, die zich vele jaren ten dienste heeft gesteld van de kerkelijke gemeente te Sluiskil.

We wensen de nabestaanden de kracht toe, om met het verlies te kunnen leven.

Bij een ontmoeting met mw. Heleen Vink in Sas van Gent, mochten we uit haar mond vernemen, dat het naar omstandigheden goed met haar gaat, al duren de behandelingen voort. Positieve woorden, die we in gouden letters zouden willen schrijven ! Sterkte Heleen, we denken aan je !!

Dhr. Cor van Rijn uit Sas van Gent verblijft momenteel in het ziekenhuis, waar hij een rugoperatie moet ondergaan. Met hem hopen we, dat de ingreep hem zal verlossen van de nare pijn, die hij al geruime tijd moet doorstaan. Heel veel sterkte toegewenst !

Dhr. J. Verpoorten uit Philippine is korte tijd in het ziekenhuis opgenomen geweest, maar is nu weer thuis. Al is hij weer in zijn vertrouwde omgeving, zorgen blijven er bestaan ! Meneer Verpoorten, uw naam is in onze gedachten en gebeden !

De bloemen uit de kerk zijn op zondag 19 juni bezorgd bij mw. Marjo van Leeuwen uit Philippine. We hopen, dat "het bosje natuur" haar wat af kan leiden van de pijn, die een slijmbeursontsteking haar bezorgt. Marjo, heel veel sterkte toegewenst !

We staan nog stil bij enkele bijzondere gebeurtenissen in onze gemeente.

Noemden we in De Schakel van juni de feestelijke oecumenische Pinksterdienst, nu willen we de gastvrije ontvangst in onze gemeente vermelden van een groep gemeenteleden van de Protestantse gemeente te Brugge en de Muzikale eredienst van Woord en Tafel van 29 mei, waaraan het projectkoor l'Hirondelle en diverse instrumentalisten o.l.v. dhr. Theo Hamelink meewerkten. Het koor zong delen uit de Missa Brevis van Jacob de Haan, delen, zoals ook wij die kennen in onze erediensten, waarin het Heilig Avondmaal wordt gevierd, zoals Kyrie en Gloria, Credo, Sanctus en Benedictus en het Agnus Dei.

INDRUKWEKKEND MOOI !

We mogen er trots op zijn, dat dergelijke bijzondere gebeurtenissen kunnen plaatsvinden in onze relatief kleine gemeente !

In diezelfde kleine gemeente vergastte ds. Leuny de Kam ons op een eredienst, met als thema de spiritualiteit van kunstenaar Jeroen Bosch, natuurlijk aan de hand van beelden van zijn werk. Dit alles in het teken van het Jeroen Boschjaar. Op 12 juni was onze kerk in Philippine voor ieder vrij toegankelijk. Een leerzame en mooie dienst !

Twee positieve feiten tot slot.

Op scholengemeenschap "De Rede" slaagde Tristan van Sabben voor zijn examen VMBO TL , sector economie. We feliciteren hem van harte met het succes. We zijn er niet van op de hoogte, of er nog meer jongeren uit onze gemeente zijn geslaagd. Zou dit het geval zijn, dan is onze welgemeende felicitatie verpakt in de gelukwens aan Tristan.

De aankondiging van een feestelijke gebeurtenis als allerlaatste. Mw. Simons en Dhr. Poirters, wonend te Sluiskil, zullen op dinsdag 23 augustus in het huwelijk treden. De inzegening van hun huwelijk zal plaatsvinden in de kerk te Sluiskil om 11.00 uur of 11.30 uur. We wensen het bruidspaar een mooie en feestelijke dag toe, al het goede en de zegen van God in hun huwelijk.

In een tijd, waarin het verdriet een zware wissel trekt op onze gemeente, plaatsen we een tekst van ds. Jesse Jackson uit "Woorden van geloof, hoop en liefde" als onderschrift.

Houd je hoofd omhoog,
steek je borst naar voren.
Je gaat het redden.
Soms treedt de duisternis in,
maar altijd volgt de ochtend .....

Bewaar de hoop.

H.v.Q.

Van de Kerkenraad

In de kerkenraadsvergadering van 9 juni hebben we bij wijze van opening naar aanleiding van een gedicht stil gestaan bij de manier waarop schippers van binnenvaartschepen uitkomen voor hun geloof. Schepen met namen als Rehoboth (lag vorige week in het kanaal), Deo Volente, Eben Haëzer, Hoop op Zegen, Credo, Pro Deo en Dankbaarheid voeren zeker vroeger maar ook nu nog geregeld voorbij op het kanaal. Zo uitkomen voor je geloof is bijzonder; de meesten van ons doen dat bewust juist niet in hun werk. Boeiend om daarover na te denken en te spreken. Daarna hebben we opnieuw gesproken over de twee kerkgebouwen. Zoals bekend hebben we als kerkenraad in onze mei vergadering een voorgenomen besluit genomen. Na de gemeentevergadering zouden we dan bezien of we het voorgenomen besluit in juni zouden omzetten in een definitief besluit. In de gemeentevergadering bleek uit een eerste en vrijblijvende peiling dat de meerderheid van de daar aanwezigen het voornemen van de kerkenraad steunt. Na de gemeentevergadering heeft de kerkenraad drie schriftelijke reacties van betrokken gemeenteleden ontvangen. In die reacties wordt om een heroverweging gevraagd, worden tegenvoorstellen gedaan, worden argumenten tegen het voorgenomen besluit aangedragen of wordt gevraagd om een tweede gemeentevergadering. Drie schriftelijke reacties uit het totaal van alle gemeenteleden is geen groot getal. Toch heeft de kerkenraad unaniem besloten om de reacties ernstig te overwegen en om in elk geval in te gaan op de vraag naar een nieuwe gelegenheid voor de gemeente om met elkaar over de gebouwen in gesprek te gaan. en en wanneer we dat gaan doen, zullen we binnenkort in het moderamen verder bespreken.

Als kerkenraad hebben we in elk geval geconstateerd dat niemand er voor heeft gepleit om zoals nu met twee gebouwen de toekomst in te gaan. Ieder lijkt het er over eens dat we een keuze moeten maken voor één gebouw.

De jaarrekening over 2015 van de diaconie stond op de agenda. Prima verzorgd als altijd! De jaarrekening van de diaconie legt verantwoording af over de wijze waarop wij als gemeenten elkaar en (vooral) anderen (financieel) ondersteunen, dichtbij en veraf.

Over "dichtbij en veraf" gesproken: enkele gemeenteleden hebben gevraagd of wij als kerkenraad niet meer zouden moeten doen voor de asielzoekers dichtbij in Marina Beach in Hoek. Daar zijn wel contacten over geweest, maar het COA staat er op dat er alleen neutrale hulp wordt geboden. Geloof en politiek wil men zo veel mogelijk buiten de deur houden. Als kerk kunnen we dus niet helpen, wel als medemens natuurlijk.

Het preekrooster, de startzondag, een vraag van een bruidspaar, de mossel-/wafelfeesten en vele andere zaken hebben we verder besproken.

Als kerkenraad willen we onze gemeenteleden Jan en Hennie Dubbeldam heel hartelijk danken voor hun vele werk in onze gemeente. Vanwege hun verhuizing naar Westdorpe hebben ze moeten stoppen met het bezorgen van de Schakel en met de contacten met gemeenteleden in Sas van Gent. Wij hebben het erg gewaardeerd. Veel geluk in de nieuwe woning.

Tot slot wens ik u allen een mooie zomer toe. Onze volgende vergadering is pas weer in augustus.

Gertjan van der Brugge

Voorzitter Kerkenraad

Beeldenstorm 450

In de maand augustus is het 450 jaar geleden dat de beeldenstorm begon in de Westhoek van Belgisch Vlaanderen en Noord Frankrijk. In korte tijd verspreidde deze storm zich naar de uithoeken van de noordelijke Nederlanden.

Ook in enkele plaatsen in Zeeuws Vlaanderen waren beeldenstormers actief. De gevolgen waren groot. Het leidde o.a. tot de 80-jarige oorlog. Aan het einde van deze lange en bloedige oorlog slaagden de Staten van de Nederlanden erin om gebieden in Zeeuws Vlaanderen te veroveren en er versterkte vestingen te stichten, o.a. in Philippine en Sas van Gent. Het werd de grondslag van onze Protestantse gemeente in die plaatsen.

In een gezamenlijk initiatief herdenkt de Westhoek van Belgisch Vlaanderen en noord Frankrijk de Beeldenstorm en zijn er deze zomer op tal van plaatsen tentoonstellingen en wandel- en fietsroutes rond het thema van de herdenking. Men tracht een genuanceerd beeld te geven van wat de beeldenstormers bezielde. Wat was de achtergrond? Wie waren de beeldenstormers? Was het puur vandalisme? Of waren ze religieus gemotiveerd? Of speelden nog andere motieven een rol? Bij de aanvang van de herdenking, jl. april, hield dhr. Philippe Vanderghote uit Ieper een prachtige toespraak die een indruk geeft hoe de Westhoek in deze tijd het verhaal van de Beeldenstorm vertellen wil. Omdat het ontstaan van onze gemeente mede gevolg is van wat toen en daar gebeurde, lijkt het me relevant om enkele gedeelten van zijn tekst door te geven.

**Excerpt van de toespraak van dhr. Philippe Vanderghote:
BEELDENSTORM 450**

De gemeenschappelijke geschiedenis van de Belgische en Franse Westhoek bestrijkt de periode van 800 tot 1713, toen de grenzen definitief werden vastgelegd. Tijdens deze lange geschiedenis hebben we dezelfde stadia doorlopen: van een rijk landbouwgebied naar een pre-industriële wereld waarin onze streek kwalitatief het beste textiel ter wereld produceerde. Een rijke streek, waar het voor bijna iedereen goed was om er te leven en waar gezorgd werd voor de minderbedeelden via een sociaal vangnet dat hoofdzakelijk door de kerk, de gilden en de lokale overheden beheerd werd. ....

Toen ontstond de industrie van de lichte draperie of het saai-werk. Een product dat niet gebonden was aan de strikte regels van de gilden en dat in massa gemaakt kon worden. Deze nieuwe industrie installeerde zich in de kleine stadjes en dorpen, buiten het machtsgebied van de stedelijke gilden. Weelde en rijkdom kwamen voort uit deze situatie, maar ook een ernstig probleem: zonder de gilden verloren de textielarbeiders hun sociale bescherming. Ze vormden een proletariaat dat in een erg preciaire toestand leefde, zonder toekomstperspectieven.

In diezelfde tijd, bestonden er openlijk misstanden binnen de katholieke kerk. Misbruik van kerkgoederen, verkoop van ambten en rentes, het kopen van functies en titels en wat het dichtste bij de gewone mens stond: de verkoop van aflaten. .... Er was een kerk ontstaan die haar eigen regels niet meer naleefde en geleid werd door gewetenloze prelaten die zelfs geen druppel christelijk bloed in hun aderen hadden. En op zo'n momenten staan er vernieuwers op, zoals Jan Hus, Luther, Calvijn en zovele anderen.

De hervormers wilden terugkeren naar de bronnen van het christendom en legden de nadruk op de gelijkheid, de broederlijkheid en de vrijheid van alle mensen.

Hun ideeën vonden een vruchtbare voedingsbodem in de hoofden van het textielproletariaat van de Westhoek. Die mensen hoopten zich te bevrijden van de onderdrukking door een rijke klasse die bestond uit de adel, de clerus en de rijke kapitalisten. Eindelijk hadden ze een perspectief. De nieuwe religie verspreidde zich razendsnel. De boekdrukkunst speelde toen de rol van het internet nu. Predikanten, vaak goed opgeleide mensen, verspreidden de nieuwe ideeën gedurende hun hagenpreken. Natuurlijk waren de kerkelijke overheden hier minder blij mee. Omdat er toen geen echte scheiding tussen kerk en staat bestond, moesten de lokale overheden met harde hand de ketterij uitroeien. Toen dat niet leek te lukken, stuurde men de Inquisitie ter plekke. Deze rechtbank van het geloof oordeelde over de verdachten, sprak vonnissen uit tegen mensen die geen vlieg kwaad deden en legde onmenselijke doodstraffen op, legde beslag op bezittingen, verbande hele families of stuurde mensen op bedevaart naar gevaarlijke plaatsen.

En zo komen we tot de gebeurtenissen van augustus 1566. Wat begon als een gewone bedevaart naar de kapel van Sint-Laurentius te Steenvoorde, na een hagenpreek, werd een demonstratie van het ongenoegen van de gewone man tegen de kerk. Om dat ongenoegen te manifesteren werden heiligenbeelden kapot geslagen en er werd een kerkinterieur vernield. Het had daar en dan kunnen stoppen. Maar er was een beweging ontstaan die aan kracht won. Het werd uiteindelijk een soort van olievlek die uiteindelijk alle uithoeken van de Nederlanden bereikte.

De wraak van de overheden was verschrikkelijk. Duizenden mensen lieten het leven gedurende de godsdienstoorlogen die kort na 1566 begonnen.

Een conflict dat 80 jaar zou duren en uiteindelijk heel Vlaanderen zou vernielen.... Deze herdenking is geen religieuze aangelegenheid. .... Vóór alles willen we de waarheid vertellen over wat er hier 450 jaar geleden gebeurd is. Een historisch feit dat ons land verscheurd heeft.

Mensen schrijven geschiedenis en per definitie is geschiedenis dus altijd subjectief. Wij willen dus voor eens en voor altijd alle verschillende standpunten en overtuigingen ter zijde schuiven. Eerst en vooral wordt geschiedenis niet op dezelfde manier onderwezen in Frankrijk, Vlaanderen en Nederland, dus we vertrekken al vanuit een ander startpunt. We moeten dus uitgaan van die dingen waar we absoluut zeker van zijn en ons niet laten beïnvloeden door onze achtergrond en persoonlijke opinies. Dit is niet makkelijk en zeer confronterend. Maar we komen altijd wel tot een vergelijk rond de waarheid. We willen ook de "vergeten" geschiedenis weer op de voorgrond brengen, iets wat zo lang geleden gebeurd is en dat zulke enorme gevolgen gehad heeft die ook nu nog doorwerken. De waarheid heeft haar rechten, ook al doet ze af en toe pijn. Maar we moeten ons verleden kennen. Men zegt dikwijls dat wie zijn verleden niet kent, geen toekomst heeft.

Informatie over te bezoeken activiteiten rond de herdenking is te vinden op www.beeldenstorm450.eu

Extra collecte kerkbeheer

Zondag 3 juli 2016

Jeugdwerk Protestantse Kerk: Vaders en geloofsopvoeding

JOP, Jeugdorganisatie van de Protestantse Kerk, ondersteunt ouders en kerken met het doorgeven van geloven aan een nieuwe generatie.

JOP is dit jaar gestart met een project om vaders actiever bij de geloofsopvoeding te betrekken.

Zoals in Duiven, waar op uitnodiging van JOP acht vaders en tien kinderen bij elkaar kwamen.

Tijdens leuke actieve spelen ontstonden verhelderende gesprekken over geloof. Voor de kinderen was het een bijzondere ervaring om te horen hoe hun vaders kerk en geloof beleefden toen ze zelf tiener waren; voor vaders een prachtige gelegenheid om op een andere manier met hun kinderen in gesprek te komen.

Met de opbrengst van deze collecte wil JOP meer initiatieven steunen om vaders te ondersteunen in de geloofsopvoeding.

Dan wordt geloofsopvoeding van vaders en moeders samen!

Doet u mee? U kunt een gift geven tijdens de collecte of rechtstreeks overmaken op rekening NL 52 ABNA 041 41 41 415 t.n.v. Jeugdwerk Protestantse Kerk o.v.v. collecte Jeugdwerk zomer.

Uw kerkbeheer

Extra diaconale collecte

Zondag 14 augustus

Nias is een klein eiland waar de mensen onder de armoedegrens leven. Dit is een groot probleem voor zowel de gezondheid als het onderwijs. De helft van de inwoners heeft alleen basisonderwijs gevolgd. Wie verder wil studeren vertrekt naar Medan of Jakarta, maar keert meestal niet naar Nias terug. Ook de kerken lijden onder het gebrek aan opleiding. De Banua Niha Keriso Protestant (BNKP) kerk heeft de universiteit voor theologie en christelijk onderwijs. Ze geven trainingen om het woord van God op een meer creatieve manier te brengen en leren ze hoe ze voor een groep moeten staan. Ook helpen ze de gemeenten hun administratie op een gemakkelijke manier bij te houden. Van 2012-2016 woonde en werkte Hillie Veneman op Nias, een eiland van 100 bij 50 kilometer in Indonesië. Als uitgezonden medewerker van Kerk in Actie werkte ze aan de theologische opleiding en het nascholingsinstituut van de Banua Niha Keriso Protestan (BNKP), een partnerkerk van Kerk in Actie die ontstaan is uit de Lutherse zending vanuit Duitsland en Nederland. Als onderwijskundige zette Hillie zich in om de kwaliteit van het onderwijs op Nias te verbeteren, zowel van de scholen als van het nascholingsinstituut en de theologische opleiding van de BNKP. Ze werd uitgezonden door de Lutherse Kerk in Amsterdam-Zuidoost en de Indonesische kerk Perki. Steun dit werk

U kunt dit werk alsnog steunen door uw bijdrage over te maken op rekening NL89 ABNA 0457 457 457 t.n.v. Kerk in Actie te Utrecht, o.v.v. Hillie Veneman of doneer online. Hartelijk dank.

Jaarrekeningen 2015

Nu de jaarrekeningen van kerkbeheer en de diaconie over 2015 zijn samengesteld, willen we ook u als gemeenteleden graag in de gelegenheid stellen, kennis te nemen van het financiële reilen en zeilen van onze gemeente .

De jaarrekeningen van beide colleges zullen ter inzage liggen na de kerkdienst van 3 juli in Sluiskil en 10 juli in Philippine.

Binnenkort zullen de cijfers ook beschikbaar komen op de website van onze gemeente.

Namens kerkbeheer en diaconie, Joke Zegers en Ina Verpoorten.

Startzondag 18 september

Ook dit jaar hebben we het voornemen om op de startzondag op reis te gaan met de bus. Het doel dit jaar is Maria Horebeke, voor velen onder ons een bekende plek in de Vlaamse Ardennen.

Onze gemeente heeft een bijzondere band met Maria Horebeke.

In deze Schakel vindt u meer bijzonderheden over deze protestantse gemeente in de Geuzenhoek.

U zult in de volgende Schakel meer lezen over het programma op 18 september.

U leest dan ook hoe u zich kunt opgeven voor deze dag.

Zet het vast in uw agenda. De kosten zullen net als vorig jaar rond 15 euro per persoon zijn.

De kerkenraad

De Geuzenhoek te Korsele, St. Maria Horebeke

Informatie bij de startzondag

België is overwegend katholiek. Er is echter een piepkleine protestantse enclave bij Oudenaarde aan de Schelde. De gemeenschap draagt de intrigerende naam de Geuzenhoek. Bij ons beter bekend als Maria Horebeke en sinds jaar en dag een soort bedevaartsoort voor protestanten in Zeeuws Vlaanderen. Op 15 augustus, Maria Hemelvaartsdag of ook wel Halfoogst genoemd, trokken tot voor kort groepen protestanten naar Maria Horebeke. Men hield daar zendingdagen. De erediensten werden in de openlucht gehouden zoals de Hagepreken uit het verre verleden. Op onze startzondag, dit jaar, willen we een bezoek brengen aan deze kleine protestantse gemeenschap die al eeuwen na aan ons verbonden is. De bewoners van Sint Maria Horebeke zijn veelal nakomelingen van de bosgeuzen van Jacob Blommaert. Deze kapitein was actief bij de inname van Den Briel op 1 april 1572 en van Vlissingen 6 april 1572. Protestanten en seculiere personen voerden in Zuid-Oost Vlaanderen, daarna een hevig verzet. Vanuit de dichtbegroeide wouden overvielen zij Spaanse soldaten. Net als de *watergeuzen* in het noorden van de Nederlanden worden zij de *bosgeuzen* genoemd. Ze hielden zich schuil in de dichte wouden. En één van hun leiders was Jacob Blommaert (Zijn zoon, Pauwel Blommaert, was in 1611 eerste griffier van de Staten van Zeeland) Hun nakomelingen, trouwe Calvinisten, vormen nu de bewoners van de Geuzenhoek. Eeuwenlang werd het protestantisme in Korsele als een vijandige leer beschouwd. Vaak moest er in het geheim gekerkt worden. Het oude kerkje in Horebeke, eigenlijk een boerderij, getuigt ervan. Het bestaat nog steeds en is nu gemeenschapsruimte.

De Calvinistische aanhangers in België leefden na de uitroeiing van de Reformatie eeuwenlang teruggetrokken in de Vlaamse Ardennen.

Meer dan vier eeuwen heeft een kleine protestantse enclave rond het Vlaamse stadje Horebeke gruwelijke vervolgingen, armoede en discriminatie weten te overleven.

Vooraf dank zij steun uit Nederland. Geloof, predikanten en geld moesten langs smokkelroutes door Spaanse gebied naar Horebeke gebracht worden.

Na de Spaanse pletwals waren amper zeven georganiseerde kerken overgebleven in de streek van Oudenaarde. Deze hervormden woonden in schamele hutten in een dunbevolkt en moeilijk toegankelijk, moerassig gebied. Zij waren arm of onvoldoende ondernemend om de grote stap naar het vrije noorden te wagen en probeerden te overleven door vooral niet op te vallen en door zich af te zonderen. Een beetje zoals de vervolgte Hugenoten in Frankrijk die zich in hun geestelijke woestijn terugtrokken.

Van Lodewijk van Nassau kregen de calvinist in België de schuilnaam *'De Vlaamse Olijfborg'*. Pas door ingrijpen van de Nederlandse koning Willem I kreeg de gemeenschap in Korsele (Geuzenhoek) toestemming een eigen begraafplaats in te richten. In de muur ervan verwoordt een gedenksteen van de dank. *'Zelfs na hun dood zorgt Willem I Koning der Nederlanden voor zijne onderdanen'*, staat er te lezen. De dodenakker ligt bij het oude kerkje en het nieuwere kerkgebouw.

Op nogal wat grafstenen lees je de naam Blommaert. De Geuzenhoek, de officiële naam is Korsele (Corsele), ligt in de gemeente Horebeke. De Geuzenhoek die in 1554 zou zijn gesticht, staat als de oudste protestantse gemeenschap van België bekend.

De onderwijzerswoning is het geboortehuis van de schrijver Abraham Hans (1882-1939), die nog enkele jaren onderwijzer in Sluikiis Geweest.

Problemen met doop en huwelijk

Een deel van de wrijvingen en moeilijkheden had betrekking op de doop en het huwelijk.

Protestanten uit de Spaanse gewesten trokken over de grens om daar hun kinderen te laten doopen en hun huwelijk te laten sluiten. Omgekeerd gingen rooms-katholieken uit onze landen over de grens voor het-zelfde doel.

Maar met die sluiting van hun huwelijk kregen de protestanten in Vlaanderen grote moeilijkheden, want bij hen werd alleen het huwelijk erkend dat wettelijk door een pastoor was gesloten.

Het gevolg was dat men zulke protestanten beschouwde en behandelde als levende in concubinaat. De kinderen werden als onechte kinderen gezien. Daarom ging men er toe over toch de hulp van de pastoor in te roepen om zo het huwelijk gewettigd te krijgen. Dat dit voor hen een niet te verteren situatie was, is te begrijpen. En eveneens is te begrijpen dat men naar een andere oplossing zocht. Men meende die gevonden te hebben door zich als burger te laten naturaliseren in een plaats over de grens.

En vanuit Vlaanderen lag Sas van Gent nogal gunstig en gebeurde dat regelmatig.

De betekenis van Sas van Gent is daarom de protestanten in Vlaanderen belangrijk geweest.

We hopen een mooie dag te beleven bij onze zuiderbuur geloofsgenoten.

Het diaconale jaardoel

Het Roosevelthuis in Doorn.

Mieke en Paul Verplanken zijn al vele jaren de organisatoren van de Zeeuwse vakantieweek in het Roosevelthuis in Doorn.

Omdat dit jaar het jaardoel van onze diaconale collecte het Roosevelthuis is, willen we meer weten over hoe het eraan toegaat tijdens deze vakantieweek, en wat er allemaal nodig is om de week te organiseren. Ik heb hen bereid gevonden om ons meer te vertellen over hun werk. *"Hoe zijn jullie er toe gekomen om dit werk te doen en hoe lang doen jullie dit al?"*

Door contacten met Rode kruis vrijwilligers in Axel, waarvan een vrijwilliger reeds meeging naar het Roosevelthuis, in 1978 is de bal gaan rollen. Aanvankelijk in de verzorging en de huishouding, zijn we in 2003 de week gaan organiseren, nadat onze voorgangers er een punt achter hadden gezet. In 2016 zijn we daardoor uitgekomen op 39 jaar. Het is soms een hectisch gebeuren, maar de dankbaarheid en vriendschap stimuleren ons, om er elk jaar opnieuw weer aan te beginnen. *"Wanneer beginnen jullie met de voorbereiding en wie komen in aanmerking voor deze vakantie?"*

In feite zijn we er een heel jaar mee bezig, denk daarbij aan het zoeken naar een dagje uit, het zoeken en vastleggen van een koor, het zoeken en vastleggen van avond amusement. Het intensievere werk begint 3 maanden voor de toegewezen week. Een jaar van te voren moeten we 3 voorkeursweken opgeven, waarvan we 1 week krijgen toegewezen. Aan de hand hiervan kunnen we zaken vastleggen.

Er moet weleens geschoven worden, omdat we de beschikbaarheid met ca. 49 groepen moeten delen.

De criteria voor deze week omvatten samengevat de volgende zaken:

De mate van lichamelijke beperking, een kwetsbare gezondheid wat vraagt om extra begeleiding.

In geval van een echtpaar als een van beiden een beperking heeft, is de partner vanwege extra belasting ook aan vakantie toe.

"Hoe ziet een week in Doorn er uit?"

De kwartiermakers zijn op de zaterdag van aankomst om ca. 11.00 uur aanwezig om o.a. alle bedden op te maken.

De gasten en de rest van de vrijwilligers arriveren rond 16.00 uur met de liftbus en de gewone bus.

Op zondagmorgen hebben we kerkdienst met Avondmaal. Dit wordt door de meeste gasten zeer op prijs gesteld, omdat velen geen mogelijkheid meer hebben om op zondag naar de kerk te gaan.

Verder worden er puzzeltochten georganiseerd en natuurlijk Bingo. We maken een middagtocht en gaan een dagje winkelen in Veenendaal. Elke avond is er wel iets te doen zoals het optreden van een koor of een accordeonclub. Op vrijdagmiddag is er een Vesperdienst en het afscheidsdiner. En dan is het op zaterdag weer tijd om afscheid te nemen, wat voor velen een emotioneel moment is. *"Zijn er voldoende gasten om mee te gaan en zijn er elk jaar voldoende vrijwilligers om te helpen?"*

De aanmeldingen van de gasten laat de laatste jaren te wensen over, mogelijk spelen de financiën hierin een rol.

We hebben de indruk dat veel diaconieën er weinig aandacht aan besteden. We mogen ons gelukkig prijzen met een ruim vrijwilligersaanbod. Heel wat vrijwilligers gaan ook al vele jaren mee, zodoende hebben we een hechte groep die van wanten weet.

Ook in deze geldt, dat we met zijn allen de week tot een geslaagde week moeten maken.

"Dit jaar is een nieuw huis opgeleverd. Hoe nodig was het dat dit er kwam?"

Het Roosevelthuis, gebouwd in 1968, was in eerste instantie voor 10 jaar bedoeld.

Na 48 jaar en de nodige verbouwingen en renovaties, voldeed het houten gebouw niet meer aan de hedendaagse eisen voor een dergelijke accommodatie.

Zo waren op de kamers geen douche en toilet.

Mede door enige druk, uitgeoefend door de werkgroepen, is de goedkeuring van de Generale Synode er gekomen om tot de bouw van Nieuw Hydepark over te gaan.

Wij mogen gebruik maken van het Rooseveltpaviljoen en een echte kapel.

Oecumenische Tentdienst Sluiskil

Deze vindt dit jaar niet eind augustus plaats maar op zondag 4 september.

De voorbereidingen gaan deze zomer van start.

Meer dan een aankondiging van het moment waarop deze bijzondere dienst zal plaatsvinden is nu dus niet mogelijk.

Vooraankondiging Start van het seizoen

Voor wie het zien wil gebeuren er soms verrassende dingen in je buurt en in de kerk.

Een klein gebaar, een grotere actie... Tekenen van (mee)leven en delen.

Onder dit motto "(Mee)Leven en delen in kerk en buurt" nodigen we u uit om van zo'n gebeurtenis een foto te maken.

Je mag er zelf ook op staan.

Aan de start van het seizoen zamelen we alle foto's in.

Als iedereen meedoet kan het resultaat een mooi beeld geven van (mee)leven en delen in onze regio en de gemeenschap van onze en andere kerken. Met medewerking van een nog samen te stellen jury zal van alle ingezonden foto's een fototentoonstelling ingericht worden of een digitale fotopresentatie samengesteld worden die te zien zal zijn op de startzondag.

Doet u mee? In juli wordt bekend gemaakt naar welk adres u uw foto kunt insturen.

Vooraankondiging: Inspiratieavond 5 oktober 2016

Voor diakenen, leden van zendings- en ZWO-commissies, en andere geïnteresseerden

- Hoe betreft u de gemeente bij uw diaconale werk?
- Hoe zorgen we er voor dat kinderen ook een actieve rol hebben?
- Wat kan er nu eigenlijk met contextueel bijbel lezen in uw eigen gemeente?
- Wat is nou essentieel om als diaken uw rol in de kerkenraad te vervullen?

Deze thema's staat centraal tijdens de jaarlijkse classicale inspiratieavond van Zeeuws Vlaanderen op woensdagavond 5 oktober 2016 vanaf 19.30 uur in Terneuzen of Kanaalzone.

Het wordt een interactieve avond, met workshops om met andere diakenen, ZWO- en zendingscommissieleden, leiding van de kindernevendiensten en andere geïnteresseerden van gedachten te wisselen.

Noteert u alvast de datum? Meer informatie volgt na de zomervakantie.

Met hartelijke groet,

Namens de classicale ZWO-commissie van Zeeuws Vlaanderen

Open kerk Philippine 27 en 28 augustus

De open dagen van onze kerk in Philippine vorig jaar waren beslist een succes.

Vooraf op zondag mochten wij veel mensen verwelkomen.

Tijdens de komende mosselweesten herhalen wij dit graag, op zaterdag en zondag van 13 uur tot 17 uur.

De Vereniging tot Behoud van de Historie van Philippine heeft ook weer toegezegd een expositie in te richten.

De muziek van onze voortreffelijke organisten heeft tot veel positieve reacties geleid en ook zij hebben hun medewerking toegezegd voor een muzikale bijdrage ieder half uur.

Ook het fluitspel van Janny Hamelink werd hoog gewaardeerd.

Als organisatie willen wij daarom een oproep doen aan al onze gemeenteleden, bezoekende kinderen en kleinkinderen.

Bespeelt u een instrument, speelt u graag? Schroom niet en meldt u aan, zodat ook u een mooie bijdrage kunt leveren aan onze open kerk.

Wij horen graag van u!

Marieke Villerius, aucoin18@zeelandnet.nl of 0647829821

Margriet Rous, mrous@zeelandnet.nl of 0115-491954

Wafelfeesten

Wafelfeesten tijdens de mossel-feesten op het laatste weekend van augustus in Philippine.

Met veel plezier maakt de organisatie van de wafelfeesten bekend dat ook dit jaar weer een overvloed aan wafels zal worden gebakken in het welbekende kraam.

Wij hopen op de medewerking van veel wafelbakkers. Het zou erg prettig zijn voor Dick van Nes dat u zich aanmeldt als wafelbakker (hij maakt altijd het rooster). Voor Dick is dit altijd een lastige taak. Zijn telefoonno. is 0115-491366. e-mail adres: dirk-vnes@zeelandnet.nl

Bij Jan en Anastasia Neeteson zal Wim Wille, in hun bakkerij, weer het onvolprezen beslag maken. De wafelopbrengst zal weer, zoals altijd, ten bate zijn van onze kerk. De mogelijkheid om wafels te eten is een uitkomst voor mensen met mosselallergie !!!

Verjaardagen

75 jaar	14-8-2016	Mevr. J.E. de Witte - van IJk Nieuwe Kerkstraat 35 4541ED Sluiskil
90 jaar	15-8-2016	Dhr. R.J. Wasterval Rozenlaan 5 4542CT Hoek

Huwelijksjubileum

45 jaar 6-8-2016 Dhr. J.D. Benjaminsz en
Mevr. T.A.I. Benjaminsz – Hemelsoet
Drostlaan 10, 4541ER Sluiskil

27-8-2016 Dhr. Neijt en
Mevr. A.H. Neijt – Cornelisse
Mosselpolderstraat 12,
4553PT Philippine

Administratie mei 2016

Collecten

Kerkdiensten € 390,91

Oud papier

maart 2016 € 620,40

Gift via mevr. Dieleman € 10,00

Paascollecte € 833,00

Vrijwillige bijdrage 2016

Toezeggingen € 35.399,50

Ontvangen € 19.897,65

Kerkbeheer bedankt u hartelijk voor u bijdrage

Mutaties ledenbestand

Overleden:

18- 6-2016   Mevr. M.M.J. de Steenwinkel—Jens
Spuikomark 1, 4553BC Philippine

Verhuisd:

1- 6-2016   Dhr. M.C. Zeijler
van: Lamsoor 14, 4553CK Philippine
naar: Oesterdreef 4, 4533DG Terneuzen

1- 6-2016   Dhr. J. Dubbeldam en Mevr. H. Dubbeldam - Raats
van: Statenstraat 8, 4551VX Sas van Gent
naar: De Witte Leeuw 13, 4554BG Westdorpe

20- 6-2016   Mevr. P.A.Y. Tombroek - Tol
van : Pluvier 12, 4553CN Philippine
naar: Duinoordweg 16, 2224CD Katwijk

Verjaardag fonds Sluiskil

Februari	aantal	
Mevr. De Bruijne	12	€ 101,50
Mevr. Dieleman	3	€ 45,00
13 kaarten verstuurd Totaal		€ 146,50

Maart	aantal	
Mevr. De Bruijne	5	€ 24,50
8 kaarten verstuurd Totaal		€ 24,50

April	aantal	
Mevr. De Bruijne	1	€ 4,00
Mevr. Dieleman	4	€ 25,00
Mevr. V.Dixhoorn	1	€ 10,00
6 kaarten verstuurd Totaal		€ 39,00

Mei	aantal	
Mevr. De Bruijne	8	€ 25,00
Mevr. Dieleman	2	€ 30,00
14 kaarten verstuurd Totaal		€ 55,00

Mattanja de Bruijne

Crèche en kindernevendienst

Elke Zondag m.u.v. zomervakantie en de zondag na kerst

Info crèche Sluiskil Marleen Dieleman tel:0115-471385

Info crèche Philippine Ina Verpoorten tel:0115-492040

Kindernevendienst Joke Zegers tel:0115-472679

Kindernevendienst Ina Verpoorten tel:0115-492040

Inleveren copy schakel:

Copy voor de volgende schakel Voor 23 augustus 2016

Adressen ziekenhuizen en verpleeghuizen

Als u een kaart wilt sturen naar iemand die in een ziekenhuis of verpleeghuis is opgenomen, komt dat er vaak niet van omdat u het juiste adres niet weet.

We helpen u daarbij door hieronder een lijst op te nemen met postadressen van inrichtingen waarin onze zieken vaak liggen.

Weet u ook nog het kamernummer en/of de afdeling waar de patiënt ligt, dan is vermelding daarvan handig, maar niet noodzakelijk.

Wel graag de namen noteren met de juiste voorletters en bij vrouwen zo mogelijk de meisjesnaam erbij.

Ook is het handig om bij vaak voorkomende namen achter de naam tussen haakjes de woonplaats te vermelden.

De adressen zijn:

Zorgzaam Ziekenhuis de Honte	Wielingenlaan 2	4535 PH Terneuzen
Zorgzaam Ziekenhuis Med Centric	Pastoor van Genklaan 6	4501 AJ Oostburg
UZ Gent	De Pintelaan 185	9000 Gent
AZ - Campus Maria Middelaes	Kortrijksesteenweg 1026B	9000 Gent
AZ – Campus Sint-Josef	Kliniekstraat 27	B-9050 Brugge
AZ–Sint-Jan Brugge	Ruddershove 10	Brugge
Admiraal de Ruyter Ziekenhuis	's Gravenpolderseweg 114	4462 RA Goes
Admiraal de Ruyter Ziekenhuis	Koudekerkseweg 88	4382 EE Vlissingen
Redoute	Rijsenburg 2	4551 HT Sas van Gent
Ter Schorre	Bachlaan 90	4536 GD Terneuzen
De Blide	Alberdingk Thijmstraat 1	4532 CZ Terneuzen
Bachtendieke	Koninginnelaan 2	4532 BP Terneuzen
Vremdieke	Irisstraat 30	4542 EE Hoek
De Vurssche	Rooseveltlaan 1	4571 HT Axel
De Molenhof	Molenstraat 14	4543 CM Zaamslag
't Verlaet	Bernhardtstraat 22	4554 BE Westdorpe
Annelot ter Walle	Ter Wallestraat 7	4521 AZ Biervliet
Emmaus	Handboogstraat 6	4515 CW Ijzendijke
De Blauwe Hoeve	Truffinoweg 2	4561 NT Hulst
Hoge Platen	Westlandstraat 4	4511 XX Breskens